

Gratuite și editabile

Mariana Norel • Petru Bucurenciu • Mihaela Dragu

LIMBA ȘI LITERATURA , ROMÂNĂ

clasa a VI-a

fișe de antrenament
,
și de autoevaluare

Materialul se adresează elevilor clasei a VI-a care, în această perioadă, participă online la activitățile de învățare. Fișele de antrenament și autoevaluările propuse sunt în concordanță cu programa școlară în vigoare, acoperind competențele specifice și conținuturile învățării asociate acestora.

Fișele conțin sarcini de lucru de dificultate medie, acestea putând fi parcurse de către toți elevii, atât sub îndrumarea profesorului, cât și individual. Fișele de autoevaluare sunt însoțite de răspunsuri și sugestii de rezolvare, ele fiind utile inclusiv părinților care doresc să-și ajute copiii în învățare.

Succes tuturor!

• Citește fragmentul din opera memorialistică *Hronicul și cântecul vârstelor*, de Lucian Blaga. Rezolvă cerințele formulate pornind de la acest text.

Casa părintească din Lancrăm, sat situat între orașelul Sebeș-Alba și Cetatea Bălgradului (Alba Iulia), era o clădire veche, destul de masivă în asemănare cu celelalte case dimprejur. Ne rămăsese de la moșul, Simion Blaga, care fusese pe vremuri, până pe la 1870, preot în sat. Către uliță, de o parte și de alta a ogrăzii, erau două grădinițe împrejmuite cu stâlpi de zid și de gard, una de flori, cealaltă – mai mică și chiar în fața casei – cu straturi sterpe: aci se ofilea în permanență un pin, de sub care culegeam adesea acele căzute, gălbui, înmănunchiate la un capăt, ca niște fânțari cu cinci picioare lungi. În aceeași grădiniță se înălța uriașul castan, ce copleșea cu coroana lui toată casa. Bănuiam sub scoarța castanului lăcașul unui duh legat în chip misterios de destinul casei și al familiei (castanul avea să se stingă, de altfel, mai târziu, tocmai în anul când murea și Tata). Trepte de piatră cizelate de pași și netezite de ploii suiau din curte în casă. Alături era gărliciul, pe unde coboram în pivniță pe lespezi, sub care forfotea umedă și cu miros pătrunzător o enormă prăsilă de broaște râioase. Spre curte, casa era în întregime acoperită de viță sălbatecă, cu rod mărunt. Între casă și șură, se înghesuia, pitită, bucătăria de vară, străjuită de-un dud cu frunza deasă, sub care vara luam masa, învăluiți de cântecul puterilor păsărești. În casă se urmau în șir patru încăperi, dintre cari una era de „lux”: odaia spre uliță („casa dinainte“ cum îi ziceam), un modest salon, aproape totdeauna sumbru, care se deschidea rar de tot și numai musafirilor de la oraș. În acest salon, mobilat într-un fel mic burghez, domnea totdeauna o răcoare de piatră. Mi-aduc aminte de două dulapuri vechi de nuc, cu uși ce luceau în jocuri ca de apă, și de-o comodă Biedermeyer pe care un ceas auriu, pus sub un clopot de sticlă, cânta, când era „tras“, două melodii vieneze cu sunete metalice săltărețe și ușurele, ce evocau o epocă. De multe ori mă furișam în salon numai ca să declanșez automatul închis sub clopotul de sticlă. Întorceam resorturile, ce pârâiau șubrede, cu o cheie ruginită și melodiile începeau să picure.

1. Identifică în textul citit:

a. cinci cuvinte din câmpul lexical al *casei*: _____

b. două perechi de antonime: _____

c. cuvintele ale căror sensuri nu le cunoști, dar pe care le vei explica, folosind *Dicționarul explicativ al limbii române*:

---

2. Compară gospodăria în care ți-a petrecut naratorul-personaj copilăria cu gospodăria/locuința în care ți-ai petrecut tu primii ani din viață. Scrie, în acest sens, un text de 60-70 de cuvinte.

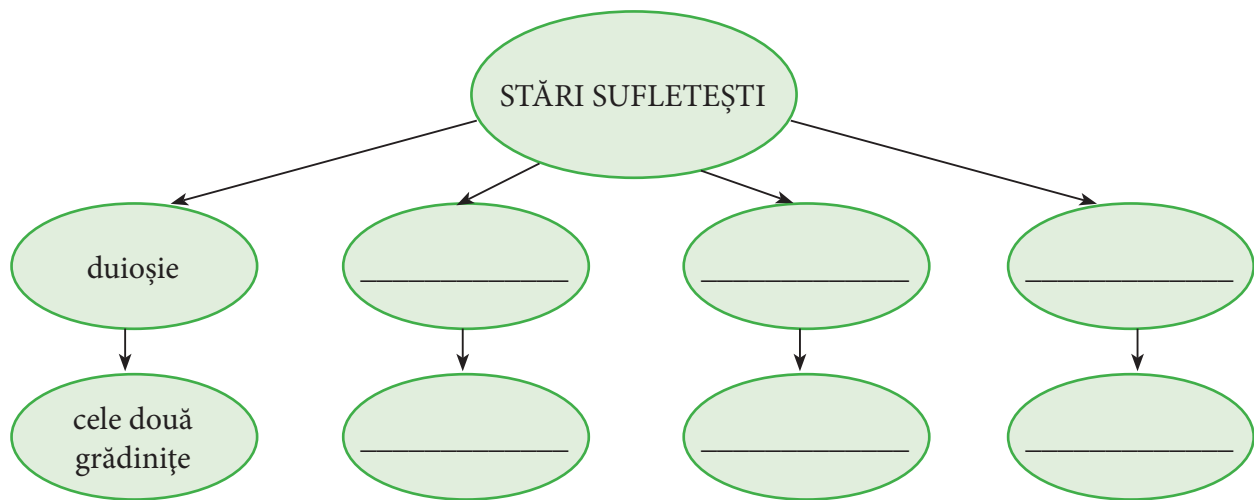

---

3. Analizează stările sufletești ale personajului în momentul în care acesta evocă locul copilăriei sale. Leagă stările enumerate de elemente ale descrierii, completând următoarea schemă.

4. Asociază o întâmplare pe care ai trăit-o cu locul în care ți-ai petrecut primii ani din viață/o vacanță și scrie un text narativ, de 120-130 de cuvinte, în care să relatezi ce s-a petrecut.

---

5. Aplică ce ai învățat!

a. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

dimprejur – _____ *scoarța* – _____

castanul – _____ *încăperi* – _____

totdeauna – _____ *ruginită* – _____

b. Precizează dacă următoarele cuvinte din text conțin diftong, triftong sau hiat, completând tabelul dat: *preot, două, gălbui, picioare, misterios, casei, ploi, bucătăria, pârâiau, începeau.*

CUVINTE CU DIFTONG	CUVINTE CU TRIFTONG	CUVINTE CU HIAT
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

6. Explică importanța locului copilăriei în viața unui om, scriind un text de 40-50 de cuvinte.

---

7. Caută pe internet informații despre Lucian Blaga și despre opera *Hronicul și cântecul vârstelor*. Pune mai jos cel puțin patru linkuri către sursele descoperite.

---

1 Fișă de autoevaluare

• Se dă textul de mai jos.

Cam acum doi ani, mama și bunicul Knut avuseseră ideea de a face din fosta gospodărie țărănească o pensiune pentru animale. Mai bine zis, Mia îi convinsese să facă asta, deoarece cușca ei de iepurași ajunsese neîncăpătoare. Și, în afară de asta, mai voia o pisică și un câine. Dacă ar fi fost după ea, ar fi transformat gospodăria într-o grădină zoologică. Dar mai era și tata pe acolo, și lui nu prea-i plăceau schimbările. Așa că pensiunea de animale hotelul „Lăbuța fermecată“, a fost soluția de compromis, iar Mie i se părea o idee fantastică. O pensiune de animale era, de fapt, mult mai interesantă decât o grădină zoologică, pentru că aici veneau mereu oaspeți noi.

În rest, hotelul „Lăbuța fermecată“ nu se deosebea foarte mult de un hotel pentru oameni: toate animalele aveau propria cameră, cu excepția peștișorului auriu, care era al stăpânului mopsului Toby și care avea mereu propria cameră cu el. Camerele erau legate între ele, iar fiecare avea o fereastră sau o ușiță către exterior. Și mai exista și câte un castron pentru fiecare animal, în afara peștișorului auriu, căruia mâncarea îi pica din cer. El era de departe musafirul cel mai ușor de îngrijit și cel mai liniștit.

(Hotelul „Lăbuța fermecată“. Atenție, vecini răi!, de Feline Lang)

1. Menționează dacă următoarele enunțuri care vizează textul dat sunt adevărate sau false, notând A sau F în caseta din dreptul fiecăruia. 15 puncte (5 x 3 puncte)

- a. Pensiunea pentru animale exista de aproximativ doi ani.
- b. Mia nu își dorea să aibă și alte animale.
- c. Hotelul „Lăbuța fermecată“ era total diferit de un hotel pentru oameni.
- d. Fiecare animal din hotel, mai puțin peștișorul, avea propriul castron.
- e. Mopsul Toby era cel mai liniștit animal din hotel.

2. Stabilește corespondența între elementele coloanelor date, unind literele cu cifrele. 15 puncte (5 x 3 puncte)

a. doi	☐	1. cuvânt care conține hiat
b. gospodărie	☐	2. cuvânt monosilabic
c. veneau	☐	3. cuvânt care conține hiat și diftong
d. cer	☐	4. cuvânt care conține diftong
e. auriu	☐	5. cuvânt care conține hiat și triftong
		6. cuvânt cu triftong

3. Completează următoarele enunțuri. 15 puncte (5 x 3 puncte)

- a. Cuvântul *zoologică* se desparte corect în silabe astfel: _____
- b. Diftongul din cuvântul *deoarece* este _____

Fișă de antrenament

- Citește textul următor pentru a rezolva cerințele date.

Ce este dragostea de țară și de ce trebuie să fim mândri că suntem români?

Tu, frate român plecat peste hotare, nu-ți mai urî țara, iubește-o, apără-i numele și demnitatea [...]. Spune-le tuturor că român și autohton înseamnă Ștefan cel Mare, pavăza creștinătății împotriva tăvălugului otoman, înseamnă Henri Coandă și Aurel Vlaicu, înseamnă Dromihete și lecția de morală dată lui Lisimah, înseamnă Eminescu, înseamnă gimnastele noastre de aur și olimpicii noștri care domină concursurile internaționale de decenii întregi. Român este bunicul tău ce a luptat până în munții Tatra și la Cotul Donului, iar româncă înseamnă bunica ta ce a rămas să-l aștepte crescându-și pruncii să fie oameni, nu cerșetori. Spune-le copiilor tăi că super-eroii noștri nu sunt Batman și Superman, ci Greuceanu, Făt-Frumos, Sfarmă-Piatră, Setilă și Păsărilă, Lăț-Lungilă și că frumoasa noastră din legende nu este Catwoman, ci Ileana Cosânzeana. Ai noștri super-eroi nu au 50 de ani, ci vârste milenare, aparțin acestui plai din vremuri ce se pierd în negura istoriei. [...]

Ne lamentăm că vrem o țară-Altfel, dar nu întreprindem nimic pentru a schimba ce nu ne convine și a o face să arate așa cum dorim. Așteptăm mereu să vină alții să ne ajute, noi doar să întindem mâna și să asistăm ca niște spectatori blazați. Stă în puterea noastră, a tuturor, să schimbăm ce nu ne place în țara asta, să o facem mai frumoasă, mai bogată, mai curată și mai civilizată, să ne luăm drept exemple de patriotism și iubire de țară și de neam pe înaintașii noștri care au ars ca o lumânare cu flacăra iubirii de neam și glie, luminoasă și puternică. Să le urmăm exemplul, să nu fim lași, să mărturisim pe Bunul nostru Dumnezeu, să luptăm pentru păstrarea credinței strămoșești, pentru păstrarea valorilor morale, principiilor sănătoase de viață după care s-au călăuzit bunicii noștri și strămoșii noștri! [...]

Să ne simțim mândri cu Eminescu, Creangă, Bacovia și Minulescu, fiindcă ei ne descriu sufletul sensibil. Tonitza, Grigorescu și Luchian au înfățișat în tablourile lor frumusețea locurilor noastre. Să zburăm în gânduri cu Vuia și Coandă. Credeți că lor le-a fost ușor? Din neajunsuri pleacă voința și îndârjirea românului. Și ce dacă azi îți este greu, fă tu ca „mâine“ să fie altfel, cum doar tu știi. Când simțiți că alte nații vor să vă înjosească, gândiți-vă că sunteți ROMÂNII, că doar aici Brâncuși vă așteaptă la *Masa Tăcerii*, că aici este *Coloana Infinitului* și o *Poartă a Sărutului*. Aduceți-vă aminte că doar aici florile de cireș au parfumul lor aparte atunci când se scutură și în văzduhuri se aud acordurile cântecelor lui Ciprian Porumbescu sau Enescu. Doar aici te poți simți tu, român adevărat, acasă la tine.

(teenpress.ro) (Cristina Toma: *România este o țară binecuvântată și iubită de Dumnezeu!*, postat pe <https://www.facebook.com/notes/omul-mintea-si-sufletul/rom%C3%A2nia-este-o-%C5%A3ar%C4%83-binecuv%C3%A2ntat%C4%83-%C5%9Fi-iubit%C4%83-de-dumnezeu/987957271277628/>)

1. Stabilește, cu ajutorul *Dicționarului explicativ al limbii române*, sinonimele contextuale ale cuvintelor de mai jos.

hotare _____
 autohton _____
 morală _____
 prunci _____

ne lamentăm _____
păstrarea _____
neajunsuri _____
văzduhuri _____

2. Stabilește, conform modelului dat, corespondența dintre cuvintele din coloana A și antonimele lor din coloana B.

A		B
a. iubește	☐	1. acolo
b. întreprindem	☐	2. nesănătos
c. laș	☐	3. așteptăm
d. sănătos	☐	4. urăște
e. aici	☐	5. curajos
f. blazat	☐	6. stăm
		7. impresionabil

3. Alcătuieste enunțuri potrivite pentru a ilustra omonimia cuvintelor:

cel: _____

dată: _____

lași: _____

ai: _____

4. Răspunde la întrebările următoare.

a. Care este tema textului?

_____

b. Cui se adresează textul?

_____

c. Ce înseamnă, din perspectiva autoarei, a fi român?

_____

_____

d. Cum putem face, potrivit autoarei, „o țară-Altfel“?

_____

_____

e. Cu cine ne putem mândri noi, românii?

_____

_____

_____

5. Scrie un text, de 40-50 de cuvinte, în care să evidențiezi sensurile diferite ale cuvintelor *pavăza*, *a arde*, *credință*, *sănătos*.

---

6. a. Realizează un proiect cu tema „Mândria de a fi român“. Valorifică informațiile oferite de textele care au ca temă țara și limba română. Alege o formă de prezentare atractivă și convingătoare. În realizarea proiectului, poți folosi și următoarele citate:

- „Limba română are virtuți complete, adică poate fi vehicol a tot ce se întâmplă spiritual în om. E foarte greu de mânuit. Prin ea poți deveni vultur sau cântăreț de strană. Limba română are toate premisele valorice pentru a deveni o limbă universală, dar nu știu dacă e posibil acest marș istoric. Dacă am fi fost un popor cuceritor... Noi, românii, nu punctăm universalitatea nicăieri. Și asta ne face sceptici. Ceea ce ne lipsește este îndrăzneala.“ (Petre Țuțea)
- „Civilizația europeană e un superb buchet. Fiecare popor a adăugat o floare. Dacii au pus graiul lor, care azi e limba română.“ (Valeriu Butulescu)

b. Lipește în caiet 3-4 fotografii care să surprindă momente din realizarea proiectului.

c. Redactează un jurnal al proiectului.

Jurnalul proiectului

Cine a realizat proiectul?

Care au fost sursele bibliografice și webografice folosite?

Care au fost aspectele evidențiate în proiect?

Care a fost forma de prezentare a proiectului (poster, text redactat pe mai multe pagini, înregistrare video etc.)?

Care este punctul forte al proiectului tău?

• **Citește cu atenție textele despre limba română, pentru a rezolva exercițiile date.**

A. „Nu locuim într-o țară, locuim într-o limbă. Patria asta înseamnă și nimic altceva.“

(Emil Cioran)

B. „Limba română nu se învață. Ea există odată cu mine.

În școală am deprins doar

S-o șlefuiesc, s-o fac să strălucească

Și, mai ales, s-o păstrez neîntinată.“ (Virgil Răzeșu)

C. „Limba română este comoară fără cheie.“ (Ioan Slavici)

D. „Am fost mereu uimită de varietatea lingvistică a limbii române, de metaforele pe care le conține. E o altă dimensiune a sinelui, pe care ți-o conferă, de parcă aș avea două stații, una a limbii pe care o întrebuițez, alta, cea oferită de cuvântul echivalent al celeilalte limbi, care oferă o altă imagine. Limba română mă însoțește permanent, o am în cap, chiar dacă scriu în limba germană. Mă însoțesc, întotdeauna, în paralel, imaginile celeilalte limbi.“ (Herta Muller)

E. „Orice ar fi, pasiune sau dorință, sete sau foame de experiență reală, toate acestea se pot exprima în limba română prin cuvântul dor, care a devenit expresia oricărei dorințe și care implică ființa umană în totalitatea sa.“ (Mircea Eliade)

1. Completează enunțurile următoare.

20 de puncte (10 x 2 puncte)

a. Cuvântul *limbă*, din textul A, este folosit cu sens _____, iar cuvântul *patria* cu sens _____.

b. Sinonimul contextual al cuvântului *am deprins*, din textul B, este _____, iar al cuvântului *neîntinată*, tot din textul B, este _____.

c. Cuvântul *cheie*, din textul C, este un cuvânt _____.

d. În textul D, câmpul lexical al *timpului* este reprezentat prin cuvintele: _____, _____ și _____.

e. Două cuvinte, din textul E, care sunt folosite cu sensul lor figurat sunt: _____ și _____.

2. Indică valoarea de adevărat sau fals a următoarelor enunțuri, notând A sau F în caseta din dreptul fiecăruia.

15 puncte (5 x 3 puncte)

a. Cuvântul *șlefuiesc*, din textul B, este folosit cu sens propriu.

b. Sinonimul contextual al cuvântului *comoară*, din textul C, este *tezaur*.

c. În textul C, toate cuvintele sunt folosite cu sens figurat.

d. Cuvântul *echivalent*, din textul D, este polisemantic.

e. Cuvântul *stații*, din textul D, este folosit cu sens figurat.

3. Stabilește mesajele textelor A, B, C și D.

20 de puncte (5 x 4 puncte)

Mesajul textului A _____

Mesajul textului B _____

Mesajul textului C _____

Mesajul textului D _____

---

4. Prezintă, într-un text de 40-50 de cuvinte, mesajul textului E, indicând efectul pe care îl are mesajul asupra receptorului. 10 puncte

---

---

5. Redactează, pe o coală A4, o compunere, de 120-140 de cuvinte, despre rolul limbii române și importanța studierii ei în școală. 25 de puncte

În redactarea compunerii, vei ține cont de următoarele aspecte:

- respectarea părților unei compuneri; (10 puncte)
- respectarea proprietății termenilor; (3 puncte)
- alegerea unui titlu potrivit temei abordate; (3 puncte)
- respectarea purității termenilor; (2 puncte)
- originalitatea; (3 puncte)
- adecvarea la temă; (3 puncte)
- încadrarea textului în limitele date. (1 punct)

Se acordă 10 puncte din oficiu.

• Citește cu atenție textul dat și rezolvă cerințele.

Odată, un rege polon cu numele Sobieschi se întorcea în fruntea unei oștiri, prin Moldova, spre țara lui. Sobieschi era trist, căci fusese bătut de turci. Drumul lui era pe lângă Cetatea Neamțului. Când o zări, Sobieschi zise:

– Aceasta trebuie să fie vreun cuib al tâlharilor de moldoveni! Să mergem să-l luăm, ca să nu ne întoarcem acasă fără nicio ispravă.

Un ofițer de alături îi răspunse:

– Eu aș zice, Măria Ta, să lăsăm cetatea în pace și să ne urmăm drumul înainte, căci n-avem tunuri de cetate!

– Te îngrijești că n-avem tunuri? îi răspunse mirat Sobieschi. O vom lua cu mâinile.

Și dete poruncă să aducă oastea înspre cetate.

În cetate nu erau decât optsprezece păzitori, tot unul și unul, oameni voinici de munte, adică plăieși. Aceștia, văzând că o oștire vine să intre în cetate, închid porțile și se găsesc de apărare. Începe lupta. Tunurile polonezilor trag neconținut, dar nici plăieșii nu se lasă mai pe jos. Ei răspund cu gloanțe. Fiecare împușcătură a lor doboară câte un dușman, și mai ales din ofițeri, în care ocheau mai mult.

Cinci zile ținut lupta. Mulțime de poloni picară morți. Sobieschi credea că se bate c-o armată numeroasă. Dintre plăieși picară numai zece inși. Ei însă isprăviseră merindele și gloanțele. Bieții oameni fură siliți să închine cetatea, cu tocmeala însă ca Sobieschi să-i lase liberi, să meargă oriunde or voi.

Când porțile cetății fură deschise, Sobieschi veni să vadă armata cea numeroasă cu care s-a luptat atâtea zile. În loc de oștire multă, el văzu numai opt plăieși, dintre care patru duceau pe umerii lor pe alți patru, care erau răniți.

– Unde sunt ceilalți? întrebă Sobieschi mirat.

– Optsprezece eram cu toți, luminate rege! răspunse un plăieș. Zece au murit în luptă, iar ceilalți opt suntem aici.

– Cum, voi ați îndrăznit să vă împotriviți mie și să-mi omorâți atâția viteji? strigă Sobieschi turbat de mânie. Nici nu meritați să muriți de sabie, ci de ștreang! Spânzurați-i!

Pe loc, polonii înconjurară pe plăieși, care, punând jos răniții, își făcură semnul crucii și priviră cu nepăsare la pregătirile ce se făceau pentru moartea lor.

Un ofițer polon se apropie cu respect de Sobieschi care ședea mânios și îi spuse că oamenii nu și-au făcut decât datoria, și-au apărat vitejește pământul lor și că, în loc de ștreang, ei sunt vrednici de laudă.

Regele fu cuprins de milă. El îi iertă, zicându-le:

– Voinicilor, sunteți liberi! Mergeți și spuneți copiilor și fraților voștri că ați avut cinstea să vă împotriviți cinci zile regelui Poloniei!

(Sobieschi și plăieșii, legendă istorică românească)

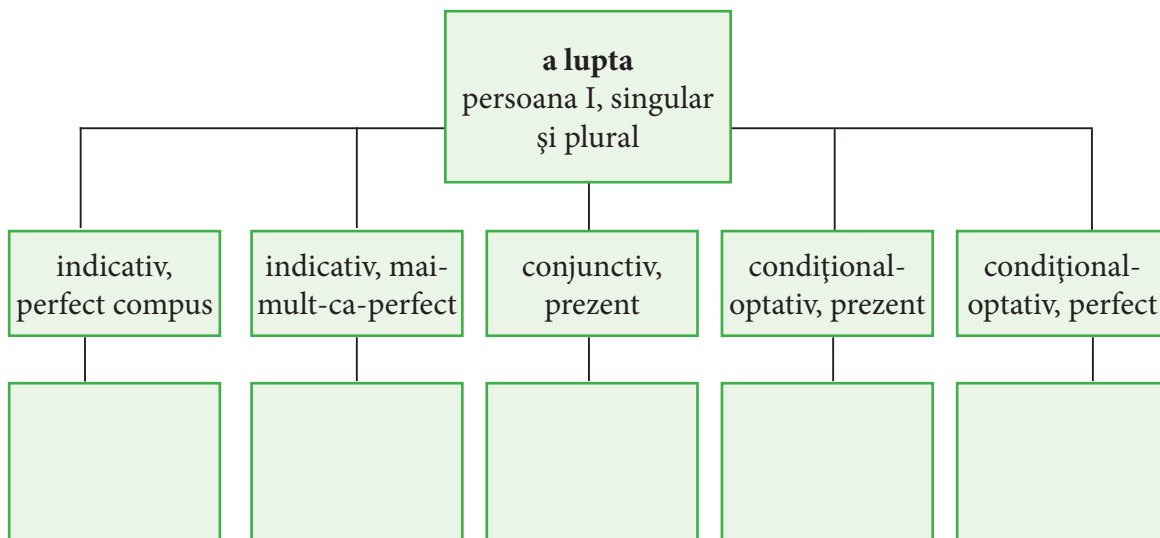
1. Scrie câte un sinonim și un antonim pentru următoarele cuvinte preluate din text:

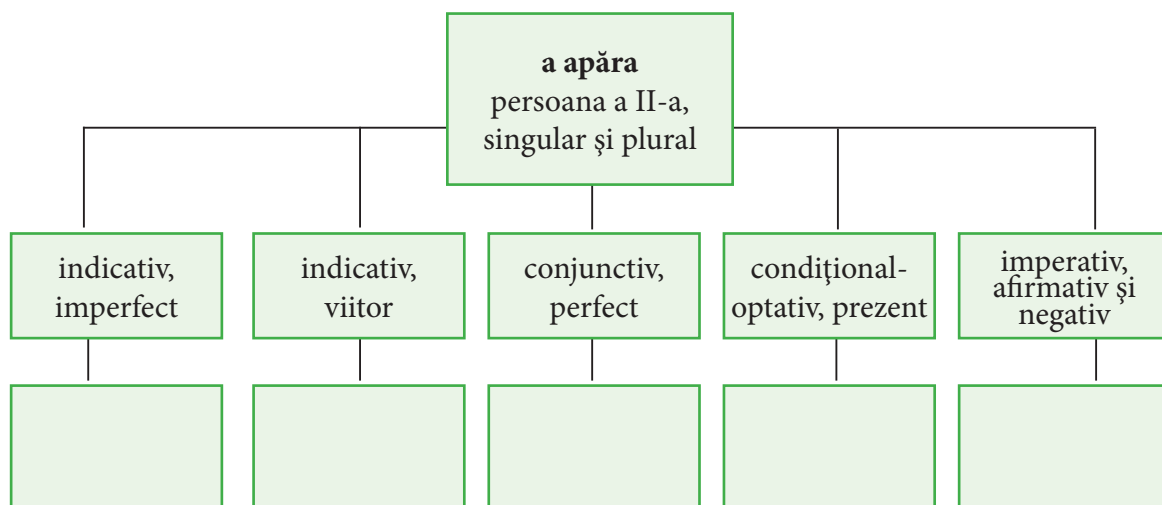
_____ = odată ≠ _____
 _____ = ispravă ≠ _____
 _____ = doboară ≠ _____
 _____ = numeroasă ≠ _____
 _____ = nepăsare ≠ _____
 _____ = respect ≠ _____
 _____ = mânios ≠ _____

2. Menționează modul și timpul următoarelor verbe din text, completând tabelul dat.

VERBUL	MODUL	TIMPUL
se întorcea		
fusesse		
să mergem		
aș zice		
n-avem		
vom lua		
răspund		
picară		
să lase		
ați îndrăznit		
spuneți		

3. Conjugă verbele date conform indicațiilor.

4. Transcrie:

- două predicale verbale: _____
- două predicale nominale: _____

5. Precizează:

- a. timpul întâmplărilor: _____
- b. spațiul întâmplărilor: _____
- c. personajele din text: _____
- d. tipul de narațiune: _____

6. Fixează momentele subiectului din textul dat.

Expozițiunea: _____
 _____

Intriga: _____
 _____

Desfășurarea acțiunii: _____
 _____

Punctul culminant: _____
 _____

Deznodământul: _____
 _____

7. Rezolvă, sarcinile de lucru care vizează textul dat.

A. Relatează, pe scurt, ceea ce s-a întâmplat.

B. Menționează ce simți cu privire la actul de vitejie al moldovenilor.

C. Precizează cine are o atitudine greșită, când și de ce.

D. Imaginează-ți că moldovenii au reușit să-i înfrângă pe polonezi și scrie ce crezi că s-a întâmplat apoi.

E. Datorită intervenției ofițerului polonez, Sobieschi decide să nu-i mai spânzure pe plăieși. Cum ar fi putut aceștia să evite altfel pedeapsa regelui? Oferă o soluție proprie.

F. Având în vedere întâmplările relatate, crezi că Sobieschi era un rege drept sau nedrept? Argumentează-ți răspunsul.

• Se dă textul de mai jos.

Pe spinarea unui bivol mare, negru, fioros,
 Se plimba o coțofană
 Când în sus și când în jos.
 Un cățel trecând pe-acolo s-a oprit mirat în loc:
 – Ah, ce mare dobitoc!
 Nu-l credeam așa de prost
 Să ia-n spate pe oricine...
 Ia stai, frate, că e rost
 Să mă plimbe și pe mine!

Cugetând așa, se trage îndărăt să-și facă vânt,
 Se pitește la pământ
 Și deodată- zdup! – îi sare
 Bivolului în spinare...
 Ce s-a întâmplat pe urmă nu e greu de-nchipuit.
 Apucat cam fără veste, bivolul a tresărit,

Dar i-a fost destul o clipă să se scuture, și-apoi
 Să-l răstoarne,
 Să-l ia-n coarne
 Și cât colo să-l arunce, ca pe-o zdreanță în trifoi.

– Ce-ai gândit tu oare, javră?
 Au, crezut-ai că sunt mort?
 Coțofana, treacă-meargă, pe spinare o suport
 Că mă apără de muște, de țăntari și de tăuni
 Și de alte spurcăciuni...
 Pe când tu, potaie proastă, cam ce slujbă poți
 să-mi faci?

Nu mi-ar fi rușine mie de viței și de malaci,
 Bivol mare și puternic, gospodar cu greutate
 Să te port degeaba-n spate?...
 (Bivolul și coțofana, de George Topîrceanu)

1. Bifează răspunsul corect.

15 puncte (5 x 3 puncte)

I. Personajele din textul dat sunt:

- a. bivolul și coțofana;   b. bivolul, coțofana și cățelul;   c. bivolul și cățelul.

II. Bivolul îl înfățișează pe omul:

- a. puternic;   b. naiv;   c. încăpățânat.

III. Cățelul reprezintă tipul omului:

- a. independent;   b. profitor;   c. indiferent.

IV. Bivolul o acceptă pe coțofană, pentru că:

- a. e mică;   b. acesteia îi este foame;   c. îl apără de insecte.

V. Narratorul relatează întâmplarea la persoana:

- a. a III-a;   b. a II-a;   c. I

2. Menționează dacă următoarele enunțuri care vizează textul dat sunt adevărate sau false, notând A sau F în caseta din dreptul fiecăruia. 15 puncte (5 x 3 puncte)

- a. Verbul *se plimba* este la modul conjunctiv.
- b. Verbul *s-a întâmplat* este la timpul perfect compus.
- c. Verbul *să răstoarne* este la modul conjunctiv, timpul perfect.
- d. Verbul *ar fi* este la modul condițional-optativ, timpul prezent.
- e. În primul vers al ultimei strofe există un predicat nominal.

- Parcurge textul următor pentru a rezolva sarcinile date.

Text multimodal: Cartea secretă a aventurierilor

Zmeiele pot avea o mulțime de forme diferite.

Coadă în formă de caracatiță

Zmeu cu ochi de bufniță

HOBBY-URI 15 ȘI ZMEIE

Jocul cu zmeul are origini foarte vechi. Pasionații organizează concursuri de îndemănare, provocându-se cu zboruri acrobatice și spectaculoase.

Scheletul unui zmeu se poate construi cu ajutorul a două bețe ușoare și subțiri. După ce le-ai legat, formând o cruce, înconjoară cele patru extremități cu o sfoară subțire. Taie o foaie de hârtie în formă de romb și lipește-o de marginile din sfoară. Leagă de schelet un fir lung de nailon și pregătește-te să îți înalți zmeul.

Foarfecă

Lipici

Fir de nailon

Hârtie

Schelet din lemn

Bandă adezivă

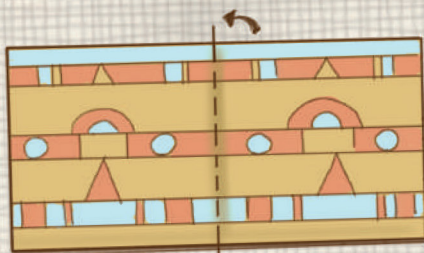
Zmeu la sfârșitul etapelor de lucru

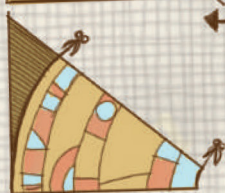
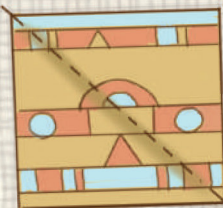
TEPEE

Parii se vor lega zdravăn în partea superioară.

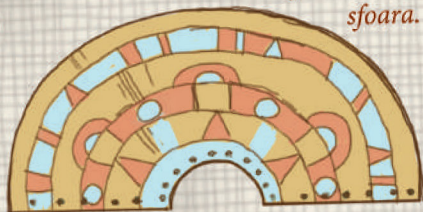
Începe să-ți construiești propriul tepee înfigând în pământ câțiva pari. Fixează la baza lor țăruiși de sprijin.

Pliază de două ori bucata de stofă.

Taie de-a lungul marginilor marcate.

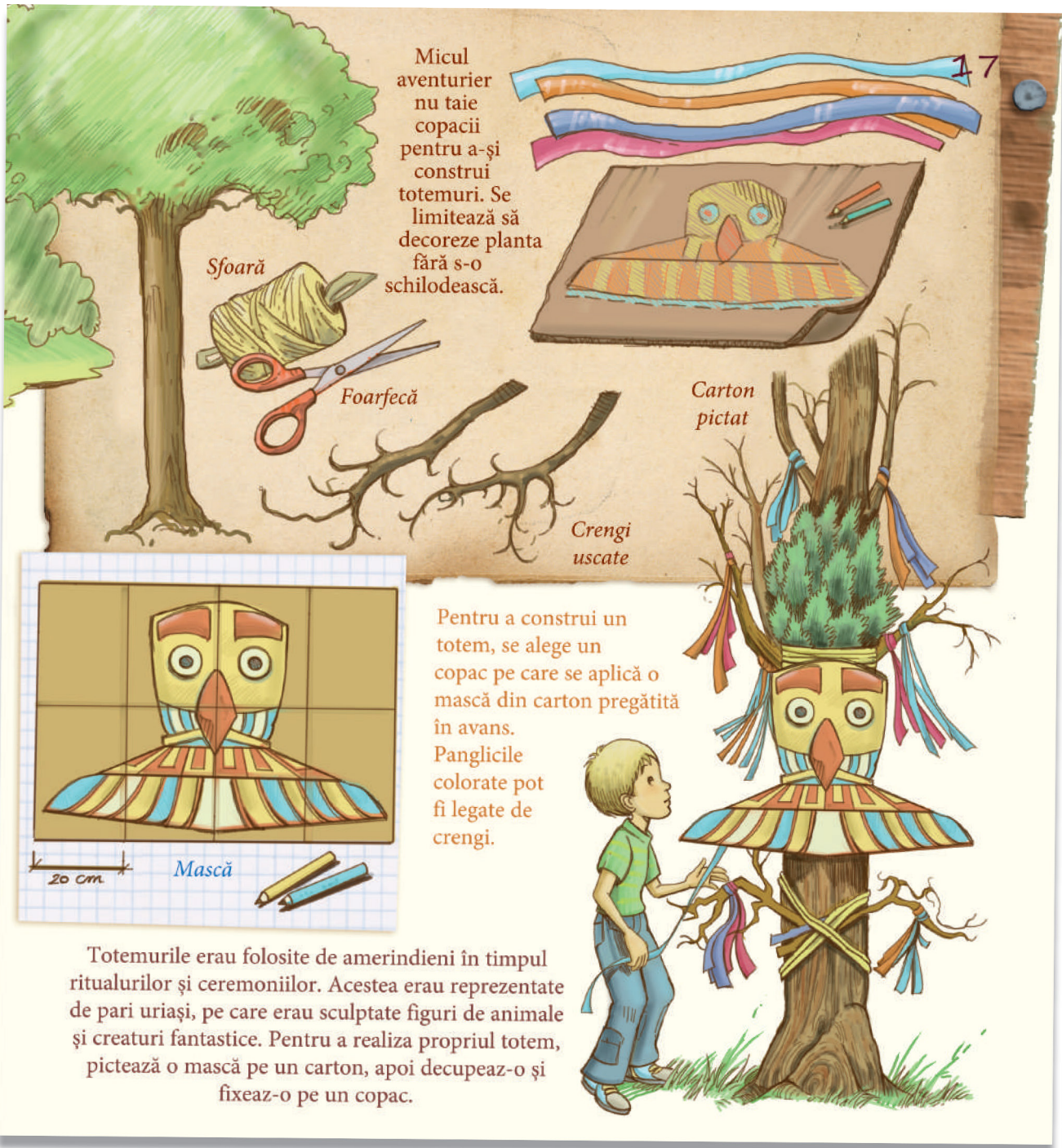

Fă câteva găuri prin care să treci sfoara.

Învelește scheletul cu bucata de stofă vopsită, apoi leag-o de baza parilor cu ajutorul sfoarilor.

1. **Descoperă** patru cuvinte-cheie ale textului multimodal citit.

- Citește cu atenție textul, pentru a rezolva exercițiile date.

De Maria mă leagă multe amintiri și bucurii. Dar, fiind un copil care gândește deja foarte matur pentru vârsta ei și un mini-bookaholic exemplar, mă gândesc că vă va face plăcere să citiți despre primele ei întâlniri cu cărțile, despre preferatele ei, despre alegerea volumelor, despre cartea pe care vrea s-o scrie, despre ce l-ar întreba pe Roald Dahl dacă ar ieși la un suc de portocale cu el, despre ce alte hobby-uri mai are și multe altele. [...]

Le-ai oferi prietenilor tăi cărți cadou? De ce da/de ce nu?

Cunoscându-mi prietenii, știu că mulți dintre ei nu și-ar dori, în primul rând, să primească în dar cărți. Însă există și excepții, precum prietenul meu Sergiu, cărui îi plac foarte mult enciclopediile despre viața animalelor și a plantelor, lui cu siguranță i-aș putea oferi cărți. Dacă m-aș hotărî totuși să le dăruiesc cărți colegilor sau prietenilor mei, aș încerca să le aleg pe acelea care le-ar putea stârni interesul și le-ar putea deschide gustul pentru călătoria în lumile fantastice. Ar fi cu siguranță cărți de aventuri. [...]

Ce le-ai spune copiilor de vârsta ta pentru a-i convinge să citească?

Le-aș spune că lectura este o mașină miraculoasă, care te poate plimba în lumi paralele, îndepărtate de tine în spațiu și în timp, la care altfel nu ai avea acces. Aș adăuga că cititul îți îmbogățește imaginația, lumea interioară, modul de a gândi și de a simți, punându-te adesea în situația de a privi lumea prin ochii altor oameni. E ca și cum ai trăi mai multe vieți în același timp.

Mi-ai spus la un moment dat că scrii o carte :). Cum ți-a venit ideea? Pe scurt, despre ce este vorba?

Mi-a venit ideea să scriu o carte despre o fetiță, Emily, care trăia într-o pădure, împreună cu tatăl ei, după moartea mamei. Treptat, ea își dă seama că este un fel de vrăjitoare în devenire și va trece printr-o mulțime de peripeții încercând să regăsească spiritul mamei ei și taina lăsată de aceasta moștenire. [...]

Ce alte hobby-uri ai, în afară de lectură?

Îmi place foarte mult să cânt la pian și am început de câteva luni să iau lecții cu o doamnă profesoară. Am avut și norocul de a primi în dar o pianină de la bunicul meu (care o avea acasă, dar nu o folosea), astfel încât pot repeta în fiecare zi. Când vin de la școală, primul lucru pe care îl fac este să cânt câteva melodii. Atunci când descifrez o partitură, mă simt de parcă aș înțelege un text, deci e tot un fel de lectură și când mă așez la pian. O lectură cu sunete, care se răspândesc prin camerele casei, bucurându-mă nu doar pe mine, ci și pe părinții mei.

(De vorbă cu un copil pasionat de lectură: Maria, 9 ani – „Lectura este o mașină miraculoasă“, <https://www.bookaholic.ro/maria-un-copil-pasionat-de-lectura.html>)

1. Descoperă în text:

20 de puncte (10 x 2 puncte)

a. două substantive comune, de gen masculin, în cazul acuzativ;

---

b. un substantiv de gen neutru, în cazul genitiv, numărul plural;

c. două substantive de gen feminin, în cazul nominativ;

d. două pronume personale, în cazul acuzativ;

e. un pronume personal, în cazul genitiv;

f. un pronume personal, în cazul dativ;

g. un pronume reflexiv.

2. Formulează răspunsuri pentru următoarele cerințe.

20 de puncte (5 x 4 puncte)

a. Indică hobby-ul prezentat în text.

b. Transcrie din text două cuvinte care aparțin câmpului lexical al cărților.

c. Descoperă în text o definiție a lecturii.

d. Arată modul în care se relaxează Maria, când se întoarce de la școală.

e. Explică, într-un enunț, ce înțelege Maria prin lectura cu sunete.

3. Recitește textul și stabilește valoarea de adevăr a următoarelor afirmații, notând A sau F în casete..

20 de puncte (5 x 4 puncte)

a. Maria are nouă ani, ea gândește și se comportă ca un copil obișnuit.

☐	☐
--------------------------	--------------------------

b. Textul dialogat este alcătuit din 8 replici.

☐	☐
--------------------------	--------------------------

c. Prietenii Mariei nu și-ar dori să primească în dar cărți.

☐	☐
--------------------------	--------------------------

• Citește cu atenție textul propus și rezolvă sarcinile de lucru formulate pornind de la acesta.

Când, tremurându-și jalea și sfiala,
Un cânt pribeag îmbrățișează firea,
Și-un trandafir crescut în umbră moare,
Și soare nu-i să-i plângă risipirea,
Eu plâng atunci, căci tu-mi ră sai în zare,
A vremii noastre dreaptă muceniță,
Copil blajin, cuminte prea devreme,
Sfielnică, bălaie dăscăliță.

Ca strălucirea ochilor tăi limpezi,
Povestea nu-i mai jalnic povestită,
Tu ești din leagăn soră cu sfiala,
Pe buza ta n-a tremurat ispită.
Cununa ta de zile și de visuri
Au împletit-o rele ursitoare,
Ca fruntea ta nu-i frunte de zăpadă,
Și mână nu-i atâtea știutoare.

Moșnegi, ceteți ai cărților din strană,
Din graiul tău culeg învățatură,
E scrisă parcă-n zâmbetele tale
Seninătatea slovei din scriptură.
În barba lor, cărunță ca amurgul,
Ei strâng prinosul lacrimilor sfinte,
Căci văd aievea întrupat ceaslovul
În vorba ta domoală și cuminte.

La tine vin nevestele să-și plângă
Feciorii duși în slujbă la-mpăratul,
Și tu ascunzi o lacrimă-ntre slove,
În alte țări când le trimiți oftatul...
Și fete vin, să le-nflorești altița,
La pragul tău e plină ulicioara,
Și fetele își șopotesc în taină:
„Ce mâini frumoase are domnișoara!“

(Dăscălița, de Octavian Goga)

1. Realizează harta poeziei.

Tipul textului _____	Autorul _____	Numărul strofelor citate _____
Trăsăturile persoanei prezentate _____ _____ _____ _____	Titlul poeziei _____	Tipul de descriere _____
Mesajul textului _____ _____ _____ _____	Figuri de stil _____ _____ _____ _____	Atitudinea celui care descrie _____ _____ _____ _____

• Citește cu atenție textul ele mai jos pentru a răspunde cerințelor.

Cele ce vreau să povestesc s-au petrecut de asemenea într-un mic oraș, un oraș cu străzi prost pietruite și cu mulți pomi, unde fiecare știe totul despre celălalt, într-atât sunt de puțini și de plictisiți oamenii acolo.

Un om din cale afară de ciudat locuia în orașul acesta, omul acesta nu era prea înalt, cam gros și șchiopăta de-a binelea de un picior, avea niște ochi foarte strălucitori și un surâs din cele mai plăcute din câte mi-a fost dat să văd.

Până aici, nu-i așa, nimic ciudat. Dar omul nostru, cu toate că arăta ca toți oamenii, părea că ține cu tot dinadinsul să se deosebească prin purtarea lui de ei. Așa, de-o pildă, el avea o casă mare de piatră, cu nenumărate ferești înguste și boltite pe care însă nu le deschidea niciodată; în jurul casei era o imensă grădină unde nu cred să fi lipsit vreun soi de plantă. Cea mai mare parte a vieții sale omul cel ciudat și-o petrecea acolo, îngrijind cu o neistovită dragoste fiecă firișor de iarbă, și totuși nimeni nu văzuse pe dinăuntru acest mic paradis, adică vom vedea numaidecât că aproape nimeni.

Când mergea pe stradă, el avea totdeauna o carte în mână, din care citea mergând și se lovea mereu de oameni, de felinare și case, iar dacă îi vorbeai, după ce te privea o clipă batjocoritor, făcea un „Hm“, care părea că vine din burta lui rotunjită, și pleca șchiopătând mai departe, și totuși nu era rău, nu, Doamne ferește!, dimpotrivă, marea lui avere (căci era foarte avut) și-o cheltuia pentru un singur lucru, ca să facă bucurie copiilor. Nu-și poate cineva închipui ce dragi îi erau. Ținea să fie prieten cu fiecare, la început se adresa copilului cam în felul acesta: «Toto, ia vino la moșul, să fim prieteni». Și, ciudat, copiii n-aveau frică de el, i se repezeau deodată în brațe, oricât ar fi fost de mici și sperioși. Din pricină că nu vorbea decât cu copiii și din pricină că fiecăruia, până a nu-i șiți numele, îi spunea Toto, lumea îi zicea „Toto“. În orașul acela trăiau, desigur, **cei mai fericiți** copii. Dacă vreun micuț zdrențăros, cu nasul vânăt și murdar, stătea vrăjit lângă vitrina magazinului cu jucării, Toto răsărea ca din pământ lângă el. Privea câteva clipe, dus pe gânduri, vitrina, se schimba de pe un picior pe celălalt și, după ce tușea de câteva ori, ca pentru a-și stăpâni o mare emoție, îl ruga pe copil să-i facă plăcerea de a-și alege o jucărie, dar una oricât de scumpă, pe care, iată, va plăti-o el imediat. Puțin timp după venirea lui în oraș, Toto cunoștea toți copiii și era cunoscut de toți; când el trecea prin grădina publică, toți omuleții își lăsau jocul și-l înconjurau, i se agățau de haine, uneori pătându-i-le și rupându-i-le din prea mare zel și Toto lăsa imediat cartea și începea cine știe ce poveste caraghioasă, de să te strâmbi de răs.

Poate că-n celelalte orașe vor fi existând copii care să nu creadă în existența zânelor și a lui Moș Crăciun, în orașelul nostru însă, datorită lui Toto, așa ceva n-avea cum să se întâmple.

(Toto, de Magda Isanos)

1. Bifează răspunsul corect.

20 puncte (5 x 4puncte)

• În fragmentul citat se povestesc fapte:

a. reale.

b. imaginare.

c. reale și imaginare.

• Acțiunea se desfășoară:

a. într-un oraș de munte.

b. într-un oraș cu străzi prost pietruite.

c. la țară.

• Personajul principal este:

a. un copil.

b. un om din cale afară de ciudat.

c. o jucărie.

• În acel oraș trăiau:

a. cei mai fericiți copii.

b. copii foarte triști.

c. zâne.

• Toto vorbea și ajuta:

a. animalele.

b. jucăriile.

c. copiii.

2. Completează enunțurile cu răspunsuri potrivite:

15 puncte (5 x 3puncte)

a. Textul citat conține o descriere de tip _____.

b. Însușirile lui Toto sunt: _____, _____ și _____.

c. Atitudinea povestitorului față de Toto este de _____.

d. Copiii cred în existența zânelor și a lui Moș Crăciun datorită lui _____.

e. Un epitet din text este _____.

3. Analizează cuvintele subliniate în text, menționând partea de vorbire, genul, numărul și cazul (unde este posibil).

15 puncte (5 x 3puncte)

mic _____

acolo _____

înalt _____

niciodată _____

batjocoritor _____

4. Menționează gradul de comparație la care se găsește adjectivul scris îngroșat în text, apoi trece-l la alte trei grade de comparație diferite, pe care să le numești.

16 puncte (4 x 4 puncte)

cei mai fericiți _____

a. _____

b. _____

c. _____

5. Îți petreci vacanța de vară la bunici, într-o zonă de munte. Redactează, pe o coală A4, o scrisoare adresată familiei, de 150-200 de cuvinte, în care să prezinți locurile, oamenii pe care i-ai întâlnit și primele tale impresii despre vacanța petrecută în satul bunicilor.

24 de puncte

În scrisoare trebuie:

• să utilizezi convențiile acestui tip de text; (6 puncte)

• să utilizezi narațiunea și descrierea; (6 puncte)

• să ai un stil și un conținut adecvat relației tale cu destinatarul; (6 puncte)

• să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație. (6 puncte)

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Speranța cobora la vale, pe Rio de la Plata, și bucătarul, învârtind trist în oală, părea că nu înțelege nimic, deși se silea din răspuțeri în cele optsprezece luni de când vedea numai ghiauri în preajma sa, aproape că-și uitase graiul și chiar gândurile și le spunea pe graiul ghiauresc, stricat: „De ce supăram? Estem vinovat Ismail dacă Nelson nu băteam?”

Oamenii nu-i mai adresau cuvântul decât atunci când n-aveau încotro, dar abia după câteva zile observă bucătarul că în privirea lor se schimbase ceva: măcar dacă ar fi fost ură! Din nenorocire, era disprețul **cel mai curat!** Iar după alte câteva zile, văzând că nimic nu se îmblânzea în ochii lor și-n felul cum îi vorbeau, Ismail începu să se întrebe dacă nu cumva avea într-adevăr vreo vină pe care el unul nu și-o cunoștea. [...]

În acest timp, goeleta românească străbătea ultima mie de mile din drumul ei spre Țara de Foc. La 15 noiembrie, după prânz, fiindcă dimineața fusese de lucru, la judecător și la penitenciar, cu eliberarea lui Ismail, părăsise Buenos Aires, cu un vânt potrivnic, dar, ajutată de curent, a doua zi seara dubla punctul de nord al capului San Antonio și se afla în plin ocean.

Anton Lupan luase hotărârea înțeleaptă să nu se mai apropie de țărm, socotind ca fiind prea târziu să-l găsească pe Pierre Vaillant undeva. Mai cuminte i se părea să câștige timp navigând fără escală până la Punta Arenas, unde, dacă avea noroc, putea să ajungă curând după *L'Esperance*.

Așa trecu *Speranța* pe la Bahia Blanca, fără să se apropie de uscat, trecu Golful San Mathias, apoi nesfârșitul Golf San Jorge, până mai la sud de Puerto Deseado, care înseamnă Portul Dorit. Dorit de cine? Ferească-ne Alah! Ismail își simțea inima cât un purice, dar, din fericire pentru el, *Speranța* nu aruncă ancora nicăieri.

De aici înainte, fiindcă Instrucțiunile Nautice vorbeau de curenți potrivnici care băntuie cu violență coasta Patagoniei, primejduind navigația corăbiilor mici la fel ca pe a celor mari, goeleta luă drumul direct către sud, îndepărtându-se peste șaiszeci de mile de uscat, și astfel ocoli pe departe micul golf San Julien, unde, în iarna anului 1520, primul navigator prin aceste locuri, nobilul portughez Magallanes, de-i mai zice și Magellan, avu de luptat sângeros cu echipajele escadrei sale, descurajate și răzvrătite că nu mai ajungeau la un liman.

Limanul, adică trecerea în celălalt ocean, despre a cărui existență oamenii lui Magellan se îndoiau, se afla numai la o sută de mile la sud de locul acestui nefericit popas, și acum navigau molcom către el, în timp ce soarele, răsărind cu statornicie în babord, scotea zilele din ocean, de-ai fi zis că-i cupa unui excavator uriaș și, după ce le trecea peste catarge, le răsturna pe uscat, câte o cupă la fiecare grad.

Cu vorbe spuse mai pe șleau, asta însemna pentru corabia noastră șaiszeci de mile între apusul de ieri și cel de azi, fiindcă un grad din cele trei sute șaiszeci, în câte se împarte un meridian, măsoară o sută unsprezece kilometri, adică șaiszeci de zile în cap.

Într-adevăr, în aceste ultime zile de navigație pe ocean, vântul nu fu cel visat. Dar nimeni nu arăta vreo nemulțumire, fiindcă șaiszeci de mile ieri, șaiszeci de mile azi...

Viața la bord decurgea neschimbat, numai că pe chipurile oamenilor fiecare paralelă trecută întipărea un aer mai grav. Soarele își pierdea puterea și în miezul zilei, când trecea la meridian, umbrele catargelor se lungeau. În schimb Crucea Sudului, noaptea, stăpânea bolta, din ce în ce mai înalt.

Încetul cu încetul, puntea se golea. Încă de la Capul Tres Puntas, oamenii din echipaj începuseră, unul câte unul, să-și facă culcușul în hambar, iar dimineața, când ieșeau să se spele, simțeau că începe să-i țină în spinare un clește înghețat. [...]

Spre amurgul zilei de 4 decembrie, trei luni și mai bine de la Gibraltar, omul de veghe strigă:

– Uscat!

Peste zi, *Speranța* navigase sub un cer atât de albastru, încât ai fi zis că niciodată nu se va mai innora. În față, la un cart în dreapta provei, se vedea un pisc înalt, de culoarea fierului ars, care cobora către nord, pierzându-se în ocean.

Căpitanul luă ocheanul și, după ce privi încordat, înclină din cap:

– Da, e Capul celor Unsprezece mii de Fecioare! Băieți, mâine intrăm în strâmtoarea lui Magellan!

Ajungeau cu patru zile după termenul prevăzut în contract, dar întârzierea se datora ocolului cerut de Martin Stricland.

(*Toate pânzele sus!*, de Radu Tudoran)

1. Utilizând, la nevoie, *Dicționarul explicativ al limbii române*, explică sensul cuvintelor necunoscute din textul citat.

---

2. Completează enunțurile de mai jos cu informații din text.

a. Autorul textului este _____

b. Fragmentul este extras din volumul _____

c. Narațiunea se realizează la persoana _____

d. Personajele care apar în fragmentul citat sunt _____
e. Indici de spațiu identificați în fragmentul de mai sus sunt _____,
iar indici de timp sunt _____.

3. Formulează 4-5 idei principale pentru fragmentul dat.

---

4. Într-un text, de 100-150 de cuvinte, realizează rezumatul fragmentului extras din volumul *Toate pânzele sus!*, de Radu Tudoran, ținând cont și de ideile principale formulate la exercițiul anterior.

---

5. Menționează, pentru fiecare cuvânt subliniat în text, funcția sintactică și partea de vorbire prin care este exprimată.

trist _____
ghiauri _____
lor _____
românească _____

Fișă de autoevaluare

- Citește cu atenție fragmentul următor, pentru a răspunde cerințelor.

În dimineața aceea de decembrie n-a întârziat la școală tocmai băiatul care intra primul în clasă și cel dintâi clopoțel îl găsea în banca lui, a doua – dacă nu mă înșel – sau a treia de lângă fereastră.

Pe scurt – ați spune – în dimineața aceea de decembrie nu s-a petrecut nimic neobișnuit.

Aveți dreptate. Dar, vedeți, mie îmi plac și poveștile obișnuite. Ca asta, de pildă...

Cu o jumătate de an în urmă, într-o dimineață de iulie, băiatul s-a trezit cu un necaz. A visat ceva frumos, ceva nespus de frumos. Se făcea că nu mai avea șapte ani, ci de trei ori pe-atâta și nu mai era în vacanță, în casa bunicilor, ci, îmbrăcat într-un costum nou-nouț de cosmonaut, aștepta în cabina rachetei să pornească... să pornească... Ei, tocmai de aici i se trăgea supărarea: chiar în clipa când trebuia să i se comunice către ce stea avea să pornescă – s-a trezit. A deschis ochii și a dat de covorașul înflorat prins de peretele alb al odăii – a deschis ochii și a simțit parfumul zmeurei pe care de cu seară o lăsase bunica pe masă, într-un vas smălțuit. Costumul nou-nouț de cosmonaut dispăruse și îi luase locul cămașa de noapte, dispăruse și generalul care trebuia să-i comunice încotro avea misiunea să zboare, și în fața lui apăruse bunicul, despre care toată lumea știe că tăcuse armata la cavalerie și o terminase cu gradul de căprar.

– Bunicule, a oftat băiatul, de ce m-ai trezit tocmai acum? Visam ceva atât de frumos...

– Te-ai trezit singur, i-a spus bunicul. Hai, închide ochii și caută să-ți continui visul, încearcă să visezi mai departe... [...]

Numai că – așa cum poate nu vă așteptați – el n-a mai încercat să adoarmă, ci s-a sculat, s-a spălat și s-a îmbrăcat și cel dintâi clopoțel al școlii l-a găsit în banca lui, a doua – dacă nu mă înșel – sau a treia de lângă fereastră. Pentru că visul băiatului nu-i unul de noapte, care se destramă odată cu zorile. Nu trebuie să adormi din nou ca să-l duci până la capăt. E un vis cu ochii deschiși, unul care se împlinește cu siguranță. Acum – ce-i drept e drept, până își va vedea visul înfăptuit, băiatul va avea de străbătut un drum lung... Și, poate, de asta nu s-a mai culcat: n-a vrut să întârzie nicio zi, niciun ceas, nicio clipă, știa că drumul lui lung începea în dimineața aceea și el era un drumeț înțelept.

(*Drumețul înțelept*, de Octav Pancu-Iași)

1. Răspunde în enunțuri la următoarele întrebări.

15 puncte (5 x 3 puncte)

a. Cine este autorul textului?

---

b. Din ce operă este extras fragmentul?

---

c. În ce moment al zilei se desfășoară acțiunea?

---

d. La ce persoană se realizează narațiunea?

---

e. Care sunt personajele textului?

---

2. Analizează cuvintele subliniate în text, menționând funcția sintactică și partea de vorbire prin care sunt exprimate. 24 de puncte (6 x 4 puncte)

lui _____

obișnuite _____

de cosmonaut _____

parfumul _____

acum _____

în banca _____

3. Alcătuieste enunțuri în care cuvântul *băiat* să fie, pe rând: 12 puncte (4 x 3 puncte)

Atribut _____

Complement direct _____

Complement prepozițional _____

Circumstanțial de mod _____

4. Realizează rezumatul fragmentului citat, într-un text de 50-70 de cuvinte. 10 puncte

În realizarea rezumatului, trebuie:

– să păstrezi fidelitatea față de textul dat; (3 puncte)

– să respecti convențiile specifice rezumatului (succesiunea ideilor, moduri și timpuri potrivite, relatare obiectivă); (3 puncte)

– să utilizezi normele de exprimare, de ortografie și de punctuație; (3 puncte)

– să te încadrezi în limita de spațiu stabilită. (1 punct)

Autoevaluare/Răspunsuri

1

1. a. A; b. F; c. F; d. A; e. F.
2. a. 4; b. 1; c. 6; d. 2; e.
3. a. zo-o-lo-gi-că; b. oa; c. hiat; d. vocala a ; e. nouă sunete.
4. a. **De exemplu:** cam acum doi ani; b. **De exemplu:** pensiunea de animale hotelul „Lăbuța fermecată”; c. narațiune la persoana a III-a; d. mama, bunicul Knut, Mia, tata, stăpânul mopsului Toby; e. Camerele erau legate între ele, iar fiecare avea o fereastră sau o ușiță către exterior.

2

1. a. figurat, propriu; b. am învățat, pură; c. polisemantic; d. mereu, permanent, întotdeauna; e. de exemplu, foame, sete.
2. a. F; b. A; c. F; d. F; e. A.
3. **De exemplu:** Textul A – Patria înseamnă limba română. Textul B – Limba română este limba maternă care trebuie păstrată cât mai pură. Textul C – Limba română este un tezaur de cuvinte la care au acces vorbitorii. Textul D – Varietatea lingvistică a limbii române este uimitoare. Pentru vorbitorii cu altă limbă maternă, limba română poate fi limba națională.

3

1. I. b; II. a; III. b; IV. c; V. a.
2. a. F; b. A; c. F; d. A; e. A.
3. a. imperfect; b. indicativ; c. imperativ; d. să fi luat; e. a tresărit.
4. **De exemplu:** Expozițiunea – Un bivol ducea pe spinare o coțofană.; Intriga – Un cățel se gândește să sară și el pe spinarea bivolului, pentru a fi plimbat.; Desfășurarea acțiunii – Cățelul își ia avânt și sare pe bivol, luându-l pe acesta prin surprindere.; Punctul culminant – Bivolul se scutură, iar cățelul este luat în coarne de acesta.; Deznodământul – Cățelul este certat de bivol, acesta explicându-i că duce coțofana în spinare deoarece aceasta îi face un bine.

4

1. a. **De exemplu:** prietenii, (de la) bunicul; b. **De exemplu:** volumelor; c. **De exemplu:** amintiri, bucurii; d. **De exemplu:** mă, l-; e. **De exemplu:** (preferatele) ei; f. **De exemplu:** vă; g. **De exemplu:** mă (gândesc).
2. a. lectura; b. **De exemplu:** volume, enciclopedii; c. **De exemplu:** „Lectura este o mașină miraculoasă, care te poate plimba în lumi paralele, îndepărtate de tine în spațiu și în timp, la care altfel nu ai avea acces.”; d. **De exemplu:** Maria cântă câteva melodii la pianina primită de la bunicul ei.; e. **De exemplu:** Pentru Maria, descifrarea unei partituri reprezintă o lectură cu sunete.
3. a. F; b. A; c. F; d. F; e. A.

5

1. c, b, b, a, c.

2. a. portret; b. **De exemplu:** ciudat, ochi strălucitori, prietenos, cunoscut de toți; c. **De exemplu:** admirație; d. Toto; e. **De exemplu:** „ochi strălucitori“, „micuț zdrențăros“.

3. mic → adjectiv, gen neutru, număr singular, caz acuzativ; acolo → adverb de loc; înalt → adjectiv, gen masculin, număr singular, caz nominativ; niciodată → adverb de timp; batjocoritor → adverb de mod;

4. cei mai fericiți → grad superlativ, relativ, de superioritate; **de exemplu:** a. foarte fericiți → superlativ absolut; b. mai fericiți → comparativ de superioritate; c. la fel de fericiți → comparativ de egalitate.

6

1. a. Autorul textului este Octav Pancu-Iași. b. Titlul fragmentului este „Drumețul înțelept“. c. Acțiunea prezentată în fragment se desfășoară într-o dimineață de iulie. d. Acțiunea este prezentată la persoana a III-a. e. Personajele care apar în acest fragment sunt un băiat și bunicul acestuia.

2. lui → atribut, pronume personal; obișnuite → atribut, adjectiv; de cosmonaut → atribut, substantiv comun; parfumul → complement direct, substantiv comun; acum → complement circumstanțial de timp, adverb de timp; în banca → complement circumstanțial de loc, substantiv comun.

3. **De exemplu** A: Cartea băiatului din prima bancă este ruptă. CD: Am văzut azi un băiat descurcăreț. Cp: Am vorbit la ora de civică despre un băiat care a greșit. Ccm: Eu scriu la fel de corect ca băiatul din fața mea.

Fișele au fost preluate din lucrarea:

